

sacri Concilii Trid. *scilicet 17. ses. 24. cauetur.* Ex quibus inferitur, quod etiam si prædictus Petrus esset Sacerdos, vel esset probata dicta consuetudo, quod utrumque & vnum quodq; deficit, adhuc non deberet nec posset ei conferri dicta capellania, propter incompatibilitatem residentie vtriusq; beneficii. Item alio ex capite excluditur etiam dictus Petrus, quia cum fundator ita demum iubeat præferri propinquiores ipsius, scilicet, *siendo idoneo.* Et idoneus iniuriæ alio sensu dicitur ille, qui non habet aliud beneficiū, quia qui illud habet, non est idoneus ad aliud obtinendum, *ut in c. 1. de preben. in 6. & in dubio testator videtur se conformare cum iure communi, ut probat text. & ibi notant Dd. in l. heredes mei. ff. ad Trebell. constat ex voluntate fundatoris, voluisse excludere dictum Petrum a petitione & provisione huius capellanie, etiam hac alia ratione, quia prædictam dignitatem habeat, cum sit beneficium satis pingue, & ob eam rem non sit idoneus ex iuris dispositione ad suam capellaniam obtinendam.*

Superest nunc, vt descendamus ad exclusionem alterius oppositoris, scilicet Francisci, qui est Sacerdos, & vt ipse præterdit, consanguineus fundatoris. Cui præterditio, nihil probasse: nam sua probatio est summaria facta sine parte, & testes non fuerunt reproducti in hoc iudicio: & ita est nulla, quia facta sine citatione partis, *ut in c. 2. de testib. & ibi late tradunt Dd. & in l. si quædo. C. eod. tit. quibus consonat l. 23. tit. 16. part. 3. adeo vt neq; nullum iudicium faciat, vt tenet Felin. in d. c. 2. n. 3. & Ant. Gom. alios allegans 3. tom. c. 12. de probat. nu. 20.*

Imo & etiam si testes recepti in summario iudicio absque partis citatione sint iam mortui, adhuc nullam fidem faciunt, vt tenet singulariter Innoc. in cap. cum in tua, de testib. vbi Abb. nu. 4. testatur eius opinionem communem esse, & sequuntur omnes Dd. ibidem secundum Felin. in c. presentia, nu. 1. 4. eod. tit. Vnde cum hic oppositor non probauerit se esse consanguineum fundatoris, minime est admittendus, imo excludendus tanquam non probans fundamentum suæ intentionis.

Sed & alio ex capite excluditur Franciscus scilicet ex d. decret. 17. ses. 24. Concilii Trid. eisdem modis considerata, quibus fuit expensum contra dictam Petrum. Quia dictus Franciscus obtinet aliud beneficiū in Ecclesia cathedrali, requirens personalem residentiam, cuius fructus & proventus sufficientes ad congruam sustentationem ipsius Francisci, vt probatum existit in processu. Et præterea, hoc ipsum iste allegauit contra dictum Petrum, & quod quis ponit in libello, videtur confiteri, *ut in l. eam precium. C. de lib. caus. & quod quisq; iur. & c.*

At vero dictus Didacus nullum habet beneficiū Ecclesiasticum: & sic omnibus modis dicitur & est idoneus ad hanc capellaniam obtinendam: quia in eo concurrunt omnes qualitates debitæ & requisitæ, & absunt, quæ nocere possent. Ceteri præteriti oppositores sunt laici, vel saltem non sunt Sacerdotes, nec probant consanguinitatem cum fundatore: ideo repellendi sunt, imo ipsi se repellunt. Restat igitur, vt vel ipso iure exigente dicta capellania sit necessaria prouidenda dicto Didaco, & non alii, & ita de iure respondi ego D. Ioannes Gutierrez, & accesserunt meo iudicio alii viri graues atque perdocti.

SUMMARI A.

- 1 Testator fundans capellaniam vel Ecclesiam, potest apponere tempore fundationis quæcumq; pacta & conditiones, voluerit, & sunt seruanda.
- 2 Testator fundans capellaniam potest eam facere Sacerdotalem.
- 3 Testator potest apponere conditionem in fundatione capellanie vel Ecclesie, quod sui patronatus non transeat, nisi ad heredes sanguinis, si hoc Episcopus consentiat.

- 4 Presentatio alteri facta de non habente præqualitatem generis, parentelæ & consanguinitatis expressam in fundatione, est inualida.
- 5 Habens tantum vnam qualitatem ex duabus testatore requisitis, non admittitur.
- 6 Duobus testantibus in eadem carta, sunt duo testamenta.
- 7 Licentia a Principe concessa marito & uxori ad faciendum maioratum in vnum ex filiis, uterque parentum potest in filium, quem velit, facere maioratum.
- 8 Pluribus resoluatur in plures singularitates, quando non resultat absurdum: præsertim quando est relata ad plures, & in persona cuiuslibet suum distinctum & consummatum sortitur effectum.
- 9 Maritus & uxor si simul faciunt maioratum de suis bonis in eorum consanguineum proximiorum, existantibus, consanguineo ex parte mariti, & alio ex parte uxoris, quis eorum succedat in maioratu?
- 10 Observantia multum prodest ad declarationem cuiusq; dispositionis.
- 11 Clerici de quorum bonis est fundata Ecclesia, instituenti potius sunt in ea quam alii.
- 12 Vnum tantum beneficiū in posterum est singulis conferendum, & c.
- 13 Pauper idoneus præfertur diuiti in beneficio simplici curato, quando Ecclesia non eget pecuniis.
- 14 Patronus non potest alterari, nec commutare voluntatem testatoris.
- 15 Superior aliquem instituens iure deuoluto ob negligentiam patroni, debet instituire idoneum iuxta voluntatem testatoris.
- 16 Idoneus est presentandus ad beneficiū.
- 17 Ille dicitur idoneus ad beneficiū, qui potest & vult deservire in eo.
- 18 Verba libi cuiusq; non conueniunt, nec ipsius dispositio locum habet.
- 19 Qualitas Sacerdotii requisita debet interuenire tempore presentationis, siue actus, siue promotionis, nec sufficit apertudo.
- 20 Beneficiū aliquod quoties conferri non potest ex lege fundationis, statuto vel consuetudine, nisi habentis sacrum ordinem vel Sacerdotium, non potest prouideri alteri, quam illud habentis.
- 21 Prima iustitiam requiritur ad minus ad quodlibet beneficiū obtinendum.
- 22 Idoneus, dignus, dignior & indignus, quis dicitur ad capellaniam vel beneficiū obtinendum?
- 23 Clericus dicitur sanctus, siue orundus ex Episcopatu vbi est beneficiū præfertur alienigena.
- 24 Idoneo de collegio vel loco stante, nullo modo potest presentari forinsecus, seu alterius collegii vel loci: & colator debet præferre orundum non orundo.
- 25 Presentatio redditur subreptitia & nulla, non facta mentione, quod presentatus sit forinsecus.
- 26 Inter plures æqualiter promotos in vno loco præfertur, qui merito, nobilitate aut scientia alios antecellit.
- 27 Literatus data paritate in ceteris præfertur indocto, nisi aliter Ecclesia necessitas suaderet.
- 28 Sacerdotium potest non prouideri priori, cui aliquid ius erat quæsitum ex suo sacerdotio, etiam si secundus haberet maiorem qualitatem.
- 29 Hoc fallit si primus non habeat qualitates requisitas.
- 30 Senior in dubio in beneficiis conferendis præferri debet.

CONSILIVM II

Vertitur lis inter Ioannem presbyterum ex vna, Antonium etiam presbyterum ex alia, item & Antonium

tonium non presbyterum ex alia partibus inuicem ligantibus super capellania vacante, quam fundauit quædam Cæcilia. Et salua correctione melius sententiaris arbitrator, prædicto Ioanni de iure esse prouidendam atq; conferendam præfatam capellaniam, ceteris postpositis.

¶ Et primo, quia præsupponi debet, quod testator fundans capellaniam vel Ecclesiam, potest apponere tempore fundationis quæcumq; pacta & conditiones voluerit & sunt seruanda ex regula iuris vulgata in l. in traditionibus, ff. de pact. Rolan. a Valle consil. 62. num. 14. & vol. 1. Et in concessione feudi late Peccius consil. 33. nu. 16. & 17. lib. 1. Et tradidi in terminis in consil. preced. nu. 1. & 2. Vbi iura & alios Dd. allegauit: Ex quibus constat, quod omnia contenta in clausula fundationis huius capellanie sunt ad vnguem obseruanda, scilicet, quod capellanus teneatur dicere, vel celebrare tot Missas in singulis hebdomadis item quod capellanus sit consanguineus fundatoris, vt in clausula patet, pro quo adest text. expressus sacri Concilii Trid. *ses. 25. c. 5. de reform.*

¶ Quia potest testator, qui fundat capellaniam, facere etiam Sacerdotalem, vt ex dictis patet, & præterea probatur in cap. significatum, de preben. & ibi Dd. & Cesar Lambert. in tract. de iure patron. 29. art. 7. quæst. princ. 1. part. 1. lib. num. fol. 79. in nouis. & ita pluries reperitur in iure facta mentio de beneficiis habentibus annexum Sacerdotium ex fundacione testatoris, vt est gloss. in m. a. in c. 1. in cap. si eo tempore, de rescript. in 6. & gloss. in clem. vt hi qui, ver. b. annexi, de etate & qual. & alibi sepiissime, & a fundacione recedere non licet, vt in d. cap. significatum, & in clem. qua contingit, de religio. domib.

¶ Secundo, quod ex prædictis, inferitur posse fundatorem apponere in fundacione, vt ius patronatus suæ Ecclesie vel capellæ non transeat nisi ad heredes sanguinis, ita in terminis optime probat & concludit Paulus Paris. consil. 48. nu. 7. lib. 4. vbi hoc verissimum existimat, quod huiusmodi dispositioni consentit Episcopus, sicut in fundacione huius capellanie consentit, quod quidem eam erexit iuxta fundatoris voluntatem, & hanc opinionem alios allegans testatur a Dd. communiter receptam D. Didac. Perez in l. 1. tit. 6. lib. 1. ordinam. col. 247. v. 5. ex quibus infero. Ergo idem est in capellano, vt cum alii affirmat Didac. Perez vbi supra, vtra quem tenet etiam Felin. in tract. quando liter. Apostol. col. 2. Rochus de Copt. de iure patron. v. b. honorificum, quæst. 18. nu. 1. Lambert. de iure patron. 3. part. 2. lib. quæst. 5. art. 5. num. 8. & 11. fol. 226. & seq.

¶ Adeo, vt aliter facta presentatio de non habente prædictam qualitatem generis, parentelæ seu consanguinitatis expressam in fundacione, est inualida, vt cum Cardin. consil. 48. incip. quidam nobiles duo aut plures, & alii resoluit D. Didac. Perez vbi supra, ver. sic, quod ad eo procedit.

¶ Quia ratione si testator requirat duas qualitates in patrono, puta, quod sit ex institutis hereditibus descendens, & heres, qui tantum vnam qualitatem habuerit, admittetur, nec admittendus est ad prædictum ius patronatus secundum Paris. d. consil. 48. num. 9. 18. & 19. vol. 4.

¶ Secundo, & principaliter iusticia dicti Ioannis ex eo vel maxime apparet, imo vero demonstratur, quod ipse optime probauit esse consanguineum dictæ Cæcilie fundatricis intra quartum gradum consanguinitatis, Sacerdotem habilem & sufficientem ad seruandum huic capellanie. Ipse vero Antonius presbyter non probauit saltem concludenter esse consanguineum Francisci mariti fundatricis, qui simul etiã fuit fundator, quia testes ipsius deponunt de auditu, & plures sunt propinqui producens eos; & est obiectum in suas personas de hac repulsa, minimeque articulauit esse con-

sanguineum prædictæ Cæcilie fundatricis, imo in rei veritate non habuit eum ea aliquam consanguinitatem, vt per dictum Ioannem fuit probatum. Itaq; deficit prædicto Antonio presbytero vna ex præcipuis qualitatibus requisitis in capellano scilicet, quod sit de sanguine fundatricis, ac per consequens sua nominatio facta per patronum ad hanc capellaniam, est nulla vel saltem inualida minimeq; admittenda per prædicta, etiam si optime probasset consanguinitatem cum dicto Francisco marito fundatricis, simulq; cum ea fundate, quia vir & uxor in suo testamento, quod simul condiderunt, fundarunt duas capellanas ex bonis propriis communibus, singuliq; singulis proprios capellanos nominarunt, scilicet, vir proprium consanguineum, uxor sibi coniunctum; in superq; cauerunt, vt his deficientibus capellania vocans conferatur consanguineo sui generis, & capellania nunc vacans, quæ de præfatis est prouidenda, est dictæ Cæcilie; Nam semper delata siue colata fuit consanguineis ipsius, & non mariti, & habitata & nuncupata, de la dicitur Cæcilia Vazquez: & altera capellania, quæ est dicti Francisci, non vacat nunc, & eam habet semperq; habuit consanguineus dicti Francisci, non vero ipsius uxoris, vt sufficienter probauit dictus Ioannes. Quo fit, vt capellania hæc nunc vacans, cum sit dictæ Cæcilie, veniat omnino prouidenda prædicto Ioanni ipsius propinquo, quamuis non sit consanguineus dicti Francisci, non vero dicto Antonio, quia quamuis sit coniunctus Francisco, non tamen est uxoris ipsius propinquus, quod probatur.

¶ Quia, quæcumq; instrumentum fundacionis sit vnum, sunt tamen duo testameta propter duos testantes vel disponentes, vt tenet Oldrad. consil. 17. 4. loquens in terminis maioratus a viro & uxore simul facti in eadem carta & scriptura, vt censentur facta duo primogenia diuersa atq; separata, adeo, vt vterq; valeat primogenitum suum ad libitum reuocare; quam doctrinam sequuntur plures, quos in vnum congesti in mea repetitione c. quamuis pactum, in princ. n. 46. de pact. in 6. & nouissimè post me idem facit D. Molin. de Hispan. primog. lib. 4. c. 2. n. 34. fol. 136. Vnde sequitur, quod cum sint duo testameta, vnum viri, alterum uxoris, vnuquisq; eorum videatur prouidisse suo consanguineo, arg. l. sed si plures, §. in arrogato, ff. de vulg. & pupill. bonus text. in cap. vnic. de duobus fratribus a capitulo inuestit. in vrb. iura.

¶ Facit optima doctrina Palat. Rub. in quæst. maioratus, 99. quem refert, sequitur & probat D. Burgos de Paz Iunior in l. iuris quæst. lib. 1. num. 13. contra Coli. consil. 117. num. 4.

¶ Vbi tenet Burgos de Paz cum Palat. Rub. vbi supra, quod si Rex licentiam concederet marito & uxori faciendi maioratum in vnum ex filiis eorum, vterq; parentum posset in filium, quem voluerit, facere maioratum, vnus in vnum, & alter in alterum, referendo singula singulis, per iura quæ ibi allegat.

¶ Maxime, quod in proposito expressum est in testamento præfatorum coniugum, quod sint duo capellani perpetui, & sic diuisæ sunt capellanie & dispositiones, ac per consequens ex expressa testatoris voluntate pluralitas illa, partente de nescrolmage, resoluitur in plures singularitates, cum non resultet aliquid absurdum, vt in l. si i. §. si. ff. de condit. & demonstrat l. si chorui, ff. de legat. 3. nempe, vt vna ex prædictis capellaniis prouideatur consanguineo viri, altera vero propinquo uxoris, quo fit, vt cum capellania vacans sit dictæ uxoris, quia semper fuit prouisa consanguineo ipsius absque eo, quod esset coniunctus viri, sit & est omnino prouidenda dicto Ioanni, cum sit consanguineus dictæ Cæcilie, non vero dicto Antonio, cum non habeat hanc qualitatem consanguinitatis cum ipsa fundatrice, quandoquidem omnes limitationes, quas patitur dicta regula,